

תכנית שנתית

פסיכולוגיה משפטית

הכשרה במתן חוות דעת ועדות מומחה בבית המשפט

יוזמת התוכנית: ד"ר רבקה רייכר

ריכוז אקדמי: ד"ר גבי וייל, גב' ענבר כהן, ד"ר רות זפרן, ד"ר רבקה רייכר, ד"ר יהושע וייס

בעולם הרב-תחומי של המאה ה-21, הכשרה בתחומי הממשק בין פסיכולוגיה למשפט נותנת כלים של ידע ופרקטיקה, יוצרת ערך מبدל, ופותרת דלת לתחומי עיסוק נוספים עבור פסיכולוגים, משפטנים ומומחים מתחומי מקצועות העזרה כגון עובדים סוציאליים, קרימינולוגים וכדומה.

תהליכים פסיכולוגיים נוכחים בכל הליך משפטי והשימוש בידע הפסיכולוגי בתחום המשפט צובר תאוצה. הבנות פסיכולוגיות מוצאות את ביטוין בחקיקה, ובקיום הליכים אלטרנטיביים להליכי המשפט המסורתיים, כדוגמת, בתי משפט קהילתיים, הליכי גישור, וצדק מאחה. הדרישה לידע הפסיכולוגי ולמעורבות פסיכולוגים ואנשי טיפול מקבלת ביטוי בהליכי "עדות מומחה" בתחומים שונים אשר להם זיקה ישירה למערכות אכיפת החוק ולהליכים פליליים ואזרחיים כאחד. תחומים אלו כוללים בין היתר: הערכת מסוכנות לאלימות כללית ומינית, הערכת כשירות לעמידה לדין ומצב נפשי בעת ביצוע העבירה, הערכת נזק בתביעות נזיקין, קביעת כשירות לכתיבת צוואה, הערכה נפשית לקבלת רישוי בתחומים שונים, והערכת מסוגלות הורית, משמורת ואפוסטרופסות.

התוכנית מציעה לפסיכולוגים הכרות עם החשיבה המשפטית, התנסות במגעים מקצועיים עם משפטנים, הכשרה ביעוץ וטיפול באנשים בהלך משפטי ובכתיבת חוות דעת ומתן עדות מומחה בבית המשפט.

למשפטנים ולבעלי זיקה למשפט מציעה התכנית הכרות עם החשיבה הפסיכולוגית המחקרית והטיפולית וצבירת ניסיון בדרכים לשתף פעולה עם אנשי טיפול.

הכשרה ולמידה משותפת של צוותים רב-מקצועיים מתחומי הפסיכולוגיה והטיפול ומתחום המשפט יכולה להעשיר ולהעמיק את הידע בתחומים אלו ולתרום להתמקצעות ולפיתוח מיומנויות. בתכנית ניתן דגש על הרחבת הבסיס להבנות בין-מקצועיות וזאת תוך למידה הדדית של שפות המקצוע השונות ומיקסום התרומה של כל שפה בנפרד למען הצלחת ההליך המבוקש. לכן, הלימודים ייערכו במשותף לפסיכולוגים, אנשי טיפול ומשפטנים, תוך טיפוח הדיאלוג הבין-מקצועי.

בין הנושאים שייכללו בתכנית

1. פסיכופתולוגיה. הרחבת הידע בפסיכופתולוגיה הרלוונטית להליך המשפטי, כולל: סוגים שונים של פסיכופתיה, מאפייני אישיות של עבריינים ועבריינות, הפרעות אישיות, והרלוונטיות שלהם בבית המשפט.
 2. שיטות אבחון והערכה. הכרות עם שיטות לאבחון והערכה פסיכולוגיות ופסיכיאטריות במגוון תחומים, כולל: מסוכנות לאלימות כללית ומינית, מסוגלות הורית, הערכת נזק נפשי, וניהול חקירה נגדית.
 3. רגשות והליכים משפטיים. הרחבת הידע על המימד הרגשי בקשר בין עורך דין ולקוח ובין אנשי טיפול ולקוחותיהם, הנפגשים בהקשר המשפטי, וזאת למען יצירת קשרי עבודה יעילים.
 4. מצבים נפשיים והליכים משפטיים. מצבים נפשיים והשפעתם על המשפט, כגון: פוסט טראומה, זיכרון, הגיל השלישי, מוגבלות וכשירות.
 5. מוגבלויות וצדק. נגישות לצדק לאנשים עם מוגבלות נפשית ושכלית.
 6. תהליכי משפט אלטרנטיביים ויישוב סכסוכים, ומקומם של אנשי הטיפול והמשפטנים ביחד ולחוד.
 7. השפעות חברתיות ומערכתיות על המשפט ועל ההליך המשפטי.
 8. סוגיות הקשורות לילדים ולמשפחה המגיעות לבית המשפט, כולל: ניכור הורי, משמורת, אימוץ, והתמודדות עם משפחות חדשות ואלטרנטיביות.
 9. ייעוץ וטיפול נפשי באנשים בהליך משפטי ובניית שיתופי פעולה בין אנשי המשפט והטיפול לקידום המטופלים והלקוחות.
 10. נושאים בעלי זיקה לפסיכולוגיה משפטית הכוללים סוגיות רפואיות וסוגיות במיון.
- התוכנית אינה מכשירה פסיכולוגים לעבוד כמשפטנים ואינה מכשירה את שאינם פסיכולוגים לעסוק בהתערבויות, אבחון או הערכה פסיכולוגיים.

מטרת התוכנית

הכשרת המשתתפים לעסוק במקרים בהם נדרשות התערבויות מתחומי הפסיכולוגיה והטיפול בהליכים משפטיים ובתי משפט, תוך הקניית ידע תיאורטי ומעשי.

מתודולוגיית התוכנית

התוכנית כוללת מגוון מתודולוגיות עיוניות, פרקטיות וחוויתיות כגון:

- הרצאות פרונטליות של הקניית ידע אקדמי מתקדם.
- סיורים ומפגשים עם אוכלוסייה פורנזית.
- ניתוח של תהליכים המתרחשים בבתי משפט, תוך כדי צפייה בהם.
- פרקטיקום וסימולציות.

סגל המרצים

הסגל כולל את בכירי הפסיכולוגים העוסקים בפסיכולוגיה משפטית בישראל, מרצים מבתי הספר לפסיכולוגיה ומשפטים של המרכז הבינתחומי, שופטים, עורכי דין מהפרקליטות, הסנגוריה הציבורית ומהמגזר הפרטי, פסיכיאטרים משפטיים, ובכירים ממשרד הרווחה כגון, פרופ' דניאל לוי, דיקן ב"ס איבצ'ר לפסיכולוגיה בבינתחומי הרצליה, עו"ד שמואל מורן, עו"ס מחבר ספרים בנושא סדרי דין לענייני משפחה, ד"ר טל ברגמן, פסיכאטרית, ראש אגף לבריאות הנפש במשרד הבריאות, ד"ר רבקה רייכר פסיכולוגית קלינית ורפואית מומחית לשעבר יו"ר ועדת אתיקה של הסתדרות הפסיכולוגים בישראל, השופט מנחם הכהן, נשיא בית משפט דיני משפחה בירושלים בדימוס, ד"ר רות זעפרן עו"ד, מרצה בכירה בב"ס רדזינר למשפטים בבינתחומי הרצליה ועוד. רשימת המרצים המלאה מופיעה בסוף המסמך.

התוכנית קיבלה את ברכת ראש האגף לבריאות הנפש במשרד הבריאות, והפסיכולוג הארצי במשרד הבריאות.

משך תוכנית הלימודים

הלימודים יתקיימו במשך שנת לימודים אחת. יתקיימו כ- 28 מפגשים בני 6 שעות אקדמיות כל אחד. הלימודים יתקיימו בימי שני בשבוע, בין השעות 15:30-20:30. יוגש כיבוד קל במהלך הלימודים. יהיו מספר פעילויות, כגון סיורים, אשר יתקיימו בשעות הבוקר. התוכנית תפתח ב- 30/11/2020 ותסתיים ב- 21/6/2021.

תעודת גמר

תעודה מטעם המרכז להכשרת מנהלים בבינתחומי הרצליה תינתן לעומדים בחובות התכנית ובנוכחות 80% מהמפגשים.

תנאי קבלה

תנאי הקבלה לפסיכולוגים. בעלי מומחיות באחד מתחומי הפסיכולוגיה, ולמתמחים אשר השלימו לפחות מחצית מתקופת התמחותם.

תנאי הקבלה למשפטים. בעלי תואר ראשון במשפטים ובעלי הסמכה מקצועית לעיסוק בעריכת דין. בעלי מקצוע אחרים בעלי זיקה לתחום המשפט. יכולים להירשם ולקבל העשרה בתחום, כגון: עובדים סוציאליים וקרימינולוגים העובדים עם בתי משפט, ואנשי מקצוע אחרים הפועלים בתחום המשפט. עמידה בראיון לבדיקת התאמה.

הגשת מסמכים לרישום

1. קורות חיים
2. תעודות בהתאם לדרישות הבאות:
פסיכולוגים: תעודת רישום בפנקס הפסיכולוגים; אישור תואר מומחה (או אישורים המעידים על סיום מחצית ההתמחות)
משפטים: תעודת עורך דין או אישור תואר במשפטים
בעלי מקצוע אחרים בעלי זיקה מוכחת לתחום המשפט: תעודות המעידות על השכלה גבוהה ומקצוע ומכתב המפרט את הזיקה לתחום המשפט.
3. יש לצרף קבלה על תשלום להרשמה בסך 300 ש.ה. התשלום יעשה באמצעות האתר:

<https://www.eventer.co.il/forensicpsych19>

צוות הריכוז האקדמי יבחן את מסמכי הנרשמים, ינהל את הראיונות, ויחליט על קבלה, דחייה או בקשה להליכים נוספים על פי שיקול דעתם.

שכר לימוד

דמי רישום: 300 ש"ח (לפני מע"מ)
שכר הלימוד לתוכנית: 9,900 ש"ח (לפני מע"מ).
שכר לימוד לחברי הפ"י: 9,500 ש"ח (לפני מע"מ, כפוף להצגת הוכחת חברות בהפ"י).
התשלום הינו דרך הקישור המצורף: <https://www.eventer.co.il/forensicpsych19>
לאחר תשלום דמי הרשמה יישלחו חומרים לעיון וקריאה לקראת פתיחת התוכנית.
יש לשלם את מלוא שכר הלימוד עד לתאריך 1/11/2020. שכר לימוד אינו כולל דמי הרשמה.

דברו איתנו.

ד"ר יהושע וייס forensicpsych@idc.ac.il נייד 050-6278674

תהילה נדב, רכזת התוכנית, נייד 054-3184668

סגל המרצים

ניהול אקדמי ד"ר יהושע וייס פסיכולוג קליני מומחה מדריך, גונדר משנה בדימוס של שירות בתי הסוהר. מרצה מן החוץ בבית הספר איבצ'ר לפסיכולוגיה במרכז הבינתחומי הרצליה. מומחה בתחומים פסיכולוגיה קלינית פסיכודיאגנוסטיקה וקרימינולוגיה, מעריך מסוכנות על פי חוק להגנת הציבור מפני עבריינות מינית. מדריך צוות במרכז ייעודי לטיפול בעברייני מין. מנהל התכנית.

ד"ר רבקה רייכר פסיכולוגית קלינית ורפואית מומחית מדריכה. יו"ר וועדת אתיקה של הסתדרות הפסיכולוגים בישראל (לשעבר), מרצה בכירה בבית הספר לפסיכולוגיה במכללה האקדמית תל אביב יפו (לשעבר), יוזמת התכנית לפסיכולוגיה משפטית.

ד"ר גבי וייל פסיכולוג קליני וחינוכי מומחה מדריך, פסיכולוג ראשי במרכז בריאות הנפש באר שבע (לשעבר), מחבר ספרים ומאמרים בנושא כתיבת חוות דעת בבתי משפט.

ד"ר רות זעפרן עו"ד מרצה בכירה בבית הספר רדזינר למשפטים במרכז הבינתחומי הרצליה, חוקרת, מפרסמת ופעילה בתחום דיני משפחה וילדים.

ענבר כהן MA עו"ס מנהלת קליניקה למשפט טיפולי במכללה למנהל ראשון לציון, דוקטורנטית לקרימינולוגיה, חוקרת, מפרסמת ופעילה בתחום ההשקה של טיפול ומשפט.

מרצים נוספים.

פרופ' דניאל לוי דיקן ביה"ס איבצ'ר לפסיכולוגיה במרכז הבינתחומי הרצליה, חוקר בעל שם עולמי בתחום מדעי המח' דר טל ברגמן פסיכאטריט, ר' אגף לבריאות הנפש, משרד הבריאות אסתי שדה עו"ס ר' שירות מבחן למבוגרים ד"ר חגית לרנאו עו"ד משנה לסניגורית ציבורית ראשית עו"ד שירה לייטרסדורף שקדי דוקטורנטית לקרימינולוגיה, פרקליטות המדינה חווה כהן עו"ס ראשית לחוק נוער ד"ר רוברט אפשטיין פסיכולוג שיקומי מוחה ראש אגף לפסיכולוגיה שירות בתי הסוהר עו"ד רוני רוטלר מנהלת קליניקה משפטית לבעלי מוגבלויות אוניברסיטת בר אילן ד"ר יעל אידיסיס קרימינולוגית קלינית מרצה בכירה במחלקה לקרימינולוגיה אוניברסיטת בר אילן מנהלת קלינית במרכז לטיפול ייעודי בעברייני מין באוכלוסיה החרדית "שלום בניך" יונת בורנשטיין פסיכולוגית חינוכית מומחית מדריכה ראש השירות הפסיכולוגי חינוכי בעיריית נשר, יו"ר וועדת אתיקה של הסתדרות הפסיכולוגיים שופט מנחם הכהן נשיא בית משפט דיני משפחה בירושלים (בדימוס) ד"ר קרני פרלמן עו"ד המכללה למנהל ד"ר נמרוד שני פסיכולוג קליני מנהל מרכז טיפולי לעוברי חוק "התחלה חדשה" אלברטו מסצ'יאני פסיכולוג קליני מנהל מרפאה לטיפול פסיכולוגי אוניברסיטת תל אביב ומרצה מן החוץ במרכז הבינתחומי הרצליה מירי ספיר עו"ס מפקחת ארצית לסדרי דין עו"ד שמואל מורן עו"ס מחבר ספרים בנושא סדרי דין לענייני משפחה אורנה הירשפלד עו"ס ראשית לחוק אימוץ (לשעבר) ליאת שוסטרי קרימינולוגית מנהלת תחום נוער ברשות לשיקום האסיר ד"ר אודליה אלקנה פסיכולוגית שיקומית מנהלת התכנית לניורופסיכולוגיה במכללה האקדמית תל אביב יוסי מנדלסון עו"ד מרצה המרכז הבינתחומי הרצליה ד"ר אורלי קמפף-שרף פסיכולוגית קלינית מרצה בכירה בפסיכולוגיה חינוכית האוניברסיטה העברית.